

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 19

Citation: Kierkegaard, Søren: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 19", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 19*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Jette Knudsen; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2001 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-not14-txt-root.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 19

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Not14:1

Tennemann.

1. Den joniske Skole.

Thales; Anaximander; Anaximenes Alle fra Milet.

Anaximander antog, at til Grund for Alt laae det Uendelige. »Det Uendelige er finere end Vand, grovere end Luft; finere end Luft grovere end Ild.« – Han meente, at i Begyndelsen bleve Mskene fødte af Dyr; thi Dyret finder strax sin Føde, Msket maa opammes.

– Anaximenes antog det Uendelige for Urstof, men antog tillige, at dette var Luft. –

2. Den pythagoræiske Skole.

(Ocellus Lucanus, Timæus Locrus).

I Archytas Skrift *περι του παντος φυσιος* skal de berømte 10 aristoteliske Categorier allerede findes. Dog er dette Skrift vel uægte. I dette Fragment læres, at Kategorierne anvendes paa Erfaringsgjenstande ikke paa Noumena.

født paa Samos – reiste – gik til Croton, hvor han oprettede det bekjendte Institut.

Alcmæon; Philolaus; Timæus; Archytas[;]Eudoxus.

»Tallene er Tingenes Princip.«

Tingene selv ere Tal, og det tomme Rum er Skyld i, at de ikke danne et Continuum, et sammenhængende Qvantum.

Tallets Element er det Lige og det Ulige. Eet er intet Tal; thi ethvert Tal er en Flerhed af Eenheder.

de lige Tal ere ufuldkomne og ufuldstændige; de ulige ere fuldkomne og fuldstændige.

det ulige Tal har Begyndelse, Midte og Ende, da det

ikke kan deles i lige Dele; det lige Tal har ingen Midte.

det Grændseløse og det Begrændsede (το πεπερασμενον - το απειρον) ere Tingenes Principier.

Eenheden er Tingenes Princip, og ved at participere deri bliver enhver Ting kaldet een. Denne Eenhed som identisk med sig er en Monade, men Eenheden forbunden med sig som noget Forskjelligt giver den ubestemte Tohed (αοριστος δυας).

Tingene inddeles i absolute (Mske, Hest o:s:v:) modsatte (Godt - Ondt) relative (Høire, Venstre) denne Inddeling fører tilbage paa hine to Principer.

ή δικαιοσυνη αριθμος ισακισ ισος.« Dyden er et Tal, der taget ligemange Gange bliver lige.

Pythagoras vil ikke have sagt, at Alt opstaaer af Tal, (εξ αριθμου) men κατα αριθμον παντα γινεσθαι.

Philolaus lærte: Alt, hvad der er til, maa enten være Ubegrændset ell. Begrændset eller begge Dele. Det Ubegrændsede og det Begrændsede kan ikke være alene til altsaa er Verden og Alt, hvad der er i den baade begrændset og ubegrændset.

3. Eleaterne.

Xenophanes; Parmenides; Zeno fra Elea; Melissus.

de ældre Philosopher havde antaget, at af Intet bliver Intet; Eleaterne opdagede Vanskeligheden af at tænke en Vordelse. »I Verden er kun Væren ikke Vorden.«

Parmenides. Hvad er det er, hvad ikke er, det er ikke.

At tænke Intet er det Samme som slet ikke at tænke.

Væren er identisk; thi er der flere Ting maa de være forskellige enten ved det at være eller det Ikke at være, hvilket er en Umulighed.

Hans Digt bestaaer af 2 Dele: περι νοητου - τα προς δοξαν.

Zeno. Forkastede Bevægelsen. Uendeligheden af det Rum, der skal gennemløbes, strider mod Tidens Endelighed.

de 4 Beviser mod Bevægelsen. 1) Naar et Legeme bevæger sig, gennemløber det en Linie, før det kommer til Enden, maa det have tilbagelagt Halvdelen, men nu er ethvert Rum deleligt i det Uendelige. 2) Et Legeme, der bevæger sig med den største Hurtighed kan aldrig indhente et andet, der bevæger sig med den største Langsomhed; thi det maa bestandig først komme til det Punkt, hvor det andet har været.¹ 3) naar et Legeme bevæger sig, saa maa det paa eengang være baade i Ro og i Bevægelse, thi ethvert Legeme maa i ethvert Øieblik være i et Rum, der er lige med Legemet, hvilket er at være i Ro. 4) To Legemer gennemløbe med samme Hurtighed ulige Rum, hvilket er en Modsigelse.

Han sagde: ει τις αυτω το έν αποδοιη τι ποτε εστι, λεξειν τα οντα. Han meente, at man ikke kunde bestemme το έν.

μηδεν των οντων εστι το έν.

4. Heraklit.

Ild er den Kraft, ved hvilken alle Forandringer i Verden blive virkelige.

Verdens oprindelige Tilstand har været Ild.

Alt er i bestandig Vexel og Forandring.

ή κατω όδος; ή ανω όδος.

Alt er og Alt er ikke .

den Lov, efter hvilken Fornuften virker, er en Virksomhed, hvorved modsatte Bestemmelser blive virkelige (εναντιοτροπη; εναντιοτης; εναντιοδρομια.)

5. Empedocles.

Al Erkjenden beroer paa Identiteten af det Erkjendende og det Erkjendte.

6. Leucippus

Det er umuligt, at der af det, der i sig er Eet, kan opstaae en Flerhed, det er umuligt, at der af den objektive Flerhed kan opstaae en Eenhed.

Principierne for al Virkelighed er det Reale i Rumet (πληρες) og det tomme Rum (το κενον) - το ον - το μη ον.

Han er egl. Opfinder af Atom-Systemet.

7. Democrit

1 dette Beviis kaldes Achilles.